

قیاس شعر لر

* محمد اشراقی

سؤزلریم

سؤزلریمین آیدیلینگی گورونر اوره کیم سه گؤزلریم له دؤیونر یازی لاریم گؤستریری ایچیمی دوزلوقومه یازاریم دا اؤیونر

شنلیک

کدرلری بوراخیب، شنلیک لردن پاییشین شنلیک دونو گنیشیب یولداشیزلا آلیشین ننجه باخساز گوزگویه انله باخار اوزوزه شنلیک لرین گوجویه چتین لیک له یاریشین

ظلم

ظلمون الی ایشیمیزدن اوزولر ائلین ایشی عدالت له دوزولر اگیلمه ساق ظالم لرین اؤنون ده ایش لریمیز کونول سئون دوزولر

ظلم

ظلم انلمه ظلم انله ین یاریماز عدالت سیز اولکه پیس دن آرینماز ائلین وارین ظالم بیئر ایتیرر وار ایچینده آجا چوره ک تاپیلماز

عارف

دئیربه تانرینی تانیبار! یارائیش قورقوسون آریبار! دئمزکی اوزونو ایتیریب! ایتلر کوره سن یاریبار؟

عینک

چوخ لاری پوز اوچون تاخارلار اوزاق لا یاخینا باخارلار ده گری بازاردا چنشت لی دامارا باخاراق آلارلار

قل هو الله احد

باغیشلایان ، سئوگیلی تانری آدیلا دننه تانری یردیر بیر احتیاجسیر گوج لی دیر دوغولمایب دوغولماز تایی بوخ دور تاپیلماز

قرآن

وحی اولوبدور محمدّه (ص) تانری دان قورتاراجاق انسان لاری آغری دان فصاحت له بلاغت ین اؤرنگی بیلیک ایستر دوشومه سی دوغرودان

آیه لری چالقی ایله اولوقون دور گؤسترچی سؤزلرله دولقون دور اینام لی لار یاشایارلار سؤز ایله دوشون لر سؤزلرینه وورغون دور

قار یاغیش

گؤی اوزونده قار قالمادی الندی داغ لار بوتون آغ بویاغا بلندی سویوق لا قار بزه کی دیر قیش لارین قار یاغیش لا بول لوق انله گلندی

قند

قندله جای ایچرلر قوناق لار دولدورار جیبینه اوشاق لار آرتینی دیابت گتیرر یتمزلر بوسمی اویاق لار

قوجالقی

قوجالقی گوروبدور ایشینی آغری لار قیچیردیر دیشینی درمان لار قویماز اوزوله ییخاچاق انله بیل کیشینی

قورقولار

بیری قره بیری آغ بیری دره بیری داغ توره دیدیر قورقولار اونو خسته بیری ساغ

آردی وار

ناغیل

آغ قوش

گنچن ساین ادامه سی... شیرزاد آتینی منیب اوز قویدو او طرفه. آز گشتدی، چوخ گشتدی، کلب چیخدی همین دیولرین ویلایتینه. انله آتدان دوشوب تزه چه چکیلیمشدی بیر کولون دینه کی، همین سسی یتنه ده انشیدیب باشین

شیرزاد، منیب مصلحتیمه قولاق آسمادین. اونا گوره ده موسیته دوشدون. آج قولقلارینی، یاخشی انشیت! باخ سنه دئییرم، تاماه انله ییب، ایکینجی سبتی گؤتورمه یه سن ها...

شیرزاد گؤزلهدی، گنجهنی یاریا وثریب کمندی آتدی بارییا، کمنددن سالانا-سالانا دیرماشیب دوشدو او طرفه. سورونه-سورونه گلدی آتبارا.

گوردو بودو ها اوزوم سبتلری دوزولوب بردان اورا. فیکرلشدی کی، قوی بیر آق قاقاقا اوزوم ییسیم، سونرا دا بئیر سبت آپاریم. ایلشدی سبتین باشیندا.

شیرزاد کیمی بیر پهلوانا بیر سبت اوزوم نه انده جک؟ اونون هاراسیندا قالاچاق؟ بیر، ایکی، اوچ، بش سبت قورتاردی. انله سبتده کی آخیرینچی سالخیمی گؤتورموشدو کی، بیر ده گوردو سبت یتنه دولدو اوزومله.

شیرزاد گؤزلرینه اینانمادی، بیر سبت ده چکدی قاقاغینا، یتنه یتدی. انله کی، اوزوم قورتاردی، سبت یتنه قئیدن دولدو.

شیرزاد قالدی معطل. سبتین بیرین گؤتوردو، فیکرلشدی کی، آی دلی-قافل، هنج انصاف دئیل کی، من بو سبتلرین بیرین ده عمیمه آپارمایام. تاماه اونا گوج انله دی، ایکینجی سبتی ده گؤتوردو. انله الین ایکینجی سبت وورموشدو کی، بوتون سبتلر قیشقیردیلار.

دیولر تۆکولوب اونو توتدولار. شیرزاد بوتون قریه سینسی بونلارا دانیشدی.

دیولرین بؤیوبو بیر بدهییت شئیدی، اوزون توتدو شیرزادا دئدی: - بو یاخینلاردا آغ دیوین مسکنیدی. اونون بیر قیزی وار کی، من اونا عاشقم. اگر اونو منه گنیرسن سنه بیر سبت اوزوم وئرهم.

شیرزاد آتی میندی. کور-پشیمان، اوزون سؤیه-سؤیه اوز قویدو ایندی ده آغ دیوین ویلایتینه. بلی کلب چاتا-چاتانایدی کی، یتنه آغ قوش کسلی اونون باشی-نین اوستونو، دئدی:

- ائی تاماهکار انسان، سن بو دفعه حؤکم اؤلومه گنیرسن. قولاق وئر منه. آغ دیوین قیزی بو ساعت یتدی گونلوک یوخودادی. او، آیدا بیر دفعه یتله یاتیر.

یتدی گونلوک بوخو یاتاناندا او قیرخ ساچی ایله چارمیخا چکیلی اولور. اونو آچماق سنه مومکون اولماز. مگرینکی آغ دیوین سرتولهده قیرخ چارمیخلی بیر آتی وار. اونون یانینا قوش قوشلغو ایله دوشه ییلمز.

سن گررک او آتی مینه سن، سونرا قیزی یتدن قالدیراسان. بیرینچی دفعه قالدیردین قالدیرمیسان، قالدیرمادین دیزه جن داش اولاجاقسان، ایکینجی دفعه قالدیرماسان قورشاغا کیمی، اوچونجو دفعه قالدیرماسان بوتون داش اولوب قالاچاقسان اوردا.

شیرزاد یتشدی محلی-مخسودا. اوزون وئردی سرتوله یه. گوردو بلی، آغ قوشون دئدیگی کیمی بورادا بئیر آت وار کی، انله بیل اژداهادی.

اوزون جمعلشدیردی، بیر قوشا تپیک ووروب آتیلدی، ترلان توراجا قونان کیمی قوندو آتین یتلنه. اوزون آتین یتلنده راحلایاندان سونرا، انله کی، دهنه-یویه نی الینده مؤحکمئلندی، اوندان سونرا قیلینجین چکیب بئیر-بئیر ایپلری اوستدن بوخاری کسمه یه باشلادی.

آت چارمیخدان آزاد اولاندان سونرا ایستهدی بئیر گوج انله سین، گوردو بوخ، اوستونده کی جان او جانندان دئیل. شیرزاد اونون باشین دؤندردی قیزین یانینا. گلدی چاتدی قیزین برابرینه.

گوردو قیز، نه قیز. دوغرودان انله بیل موغان دورناسدی. اینلیدی، الین سالدی قیزین نئلی نین آلتیندان، بیر دفعه گوج وئردی، هنج بیر شئی چیخمادی. باخدی کی، بلی، دیزه قدر اولدو داش. بیر ده الین سالدی، یتنه گوج وئردی، قیز یترندن ترپندی، اما قالدیرا بیلمه دی. قورشاغا کیمی اولدو داش. شیرزاد آتین یویه نینی برک توتوب دئدی:

- واللاه، بو دفعه یا سنی قالدیراجغام، یا آتین بثلین سیندیراجغام. الین یتنه ده سالدی قیزین یتلینه. آردی وار

پوخته اولماغا
چوخ سفر گرگ

*سیدابوالقاسم نباتی

گنت دولانگیلن، خامسن هنوز پوخته اولماغا چوخ سفر گرگ مرغ قافله همزبان اولوب دؤوره وورماغا بال و پر گرگ کوه شقه گل، گنتمه بی دلیل، غول دنگ تک دوشمه چوللره تا کی سالیکه رهنمون اول، خضر ره کیمی راهبر گرگ بوخ بالان دندیم هرزه سؤیله دیم، واضحین دنینم، دوغرو سؤیله ییم حقه عارفی واصیل اتمگه، بیر دوداقلاری گول شکر گرگ زولفی عنبرین خالی نازنین، غنچه تک دهان، قاشی جان سیتان شاه گولروخان، ماه بی فرین نسترن کیمی سیبیر گرگ لاله تک اوزو آل یاناق اول، تازه تک کیمی تر بوخاق اول، آغ آراز اوزو آیدان آغ اول، قاشلاری اونا هم سبر گرگ همعینان اولما مهر و مار ایله هم زبان اولان نور و نار ایله زولفو بحث انده شاهمار ایله گنج سینه سی پر گوهر گرگ حقه آشینا، خلقتدن جدا،

ائبله میش اولان نفی ماسوا ترک انده بوتون یاردان ادا اول مسیح تک بی پدر گرگ قویگیلن قدم دیره لاجرم، نقش یتره گور سبرر وحدتی بو چکونه دن واقیف اولماغا بیر جنون حق، مرد آر گرگ آز دانیشگیلن، اولگیلن خموش، اتمه عالمی سبرر عشقی فاش بوردا دورما چوخ، گنج بو ورطه دن بو مقوله سؤز مختصر گرگ منع قیلما یین چوخدا زاهدی، عدرو وار اونون، عاشیق اولمایب او عبث یتره خلق اولونمایب، باغابنه بیر کله خر گرگ جد و جهد قیل، عارف اول، گوزوم، علم عشقندن اولما بی نصیب جوم بو بحر به، تاپ او گوهری عاشقم دنین ترک سر گرگ راه پر خطر، بخت واژگون، زولف یار تک شب سیاهگون ایندی غنیدن خان چو یانینا نخل طوردن بیر شرر گرگ هر خسیسه گل اتمه التجاء اولماز اوزگه دن حاجتین روا، مشکول آچماغا شاه لافتی عتتر اولدورن شیر نر گرگ بو چواهرین بوخو قیمتی، آچگیلن گوزوم یاخشی سبیر قیل هر بیری ده یر چین خراجنا، موفته وئرهم، سیم و زر گرگ بیر گوزل جوان ایسترم، همان کیم بو سؤزلری ائبله سین روان، هاردا دیر دنینم بیر شکر زبان ساقی! گل منه جام عشقیدن بیر کرم قلیب اؤبله مست قیل، تا دئسینه خلق لال اوتورماغا بو نباتی تک بخته ور گرگ

عقاید تشیع به شدت تحقیر می کرد و به لشکر کشی به ایران تهدید می نمود. نامه های او بیش از حد تحقیرآمیز و آکنده از دشنام بود و به شدت غرور شاه جوان را جرحیده‌ار می ساخت. اقدام او به دست اندازی به کرمان سرانجام پادشاه صفوی را به لشکر کشی برضد او مصمم کرد. برای دفع فتنه ازبک، که در خراسان به شدت در آزار شیعیان می کوشید و در تمام آن خطه، در تعقیب شیعه و برانداختن این آیین، خشونت را از حد گذرانده بود، شاه اسماعیل لشکر به خراسان برد. مشهد طوس را آزاد کرد و سپاه ازبک را مغلوب و تا حدود مرو دنبال نمود. هرات را هم به تصرف خود درآورد و در نزدیک مرو در برخورد با سپاه شیبک خان، او را به سختی شکست داد. طی این نزاع، نزدیک ده هزار تن ازبک کشته شدند و شیبک خان هم در معرکه نبرد به قتل رسید. (۹۱۶ هجری قمری / ۱۵۱۰ میلادی) جسدش را صوفیان لشکر به‌اشارت صوفی اعظم و در واقع برای خرسندی خاطر او، تکه تکه کرده و خوردند. از سر او یک جام زرین برای شاه درست کردند. دست بریده او را، شاه نزد حاکم مازندران فرستاد تا بدین گونه او را که به خاطر اتکاء بر قدرت ازبک نسبت به شاه صفوی، دم از استقلال می زد، به‌راه اطاعت درآورد. ادامه دارد

شاه اسماعیل اول صفوی

دنیا نه یالان تاپماجادیر؟

*استاد شهریار

ایل کنجیدی، باهار اولدو، خیر بوخ گولوموزدن، گول آچمادی، قووزانمادی سس بولبولوموزدن. بایرام گونوموز، یاسلی گؤروشلرله کنچر کن، شادلیق نه اوماق بیز آیمیزدان ایلیمیزدن تقویم آلابیلیم اله، گوردوم منه تقویم، گوزداغ دیک (تقویمی) ده گتندی الیمیزدن. بیز باغچامیزی نبله بیللیک؟ داهامیها! نایمید اجلین بئلداری وورموش بئلیمیزدن (تقویمی) اولاردان دی کی، یاددان چیخابیلیمز، یاددان نئجه چیخسین، آدی دوشمور دئلیمیزدن ائلی ایچره، باشی بیرتره گاهدان اویغاردی، او گتندی، ییغینچاق دا ییغیندی ائلیمیزدن یولداش سیه لندی، انله بیل سام یتلی اسدی، سرسام دی قالان بیزلره، بوسام یتلیمیزدن دنیا نه بامان تاپماجا دیرباش چچاران بوخ، بیزباش تاپاق آنجاق، بو قویول- منقلیمیزدن (تقویمی) کیمی دوز کیشی؟ هیها تاپیلماز، بیر شمع دی کی، کؤچدو بیزیم محفیلیمیزدن اوج نازلی بالا، همسر ایله قالدیلا- باشسبز، یانساق دا اودال چکمیه جکدیر کولوموزدن. بیز (کافیة) اوندان باجاری یادگار اولسون باش یولمادا، بیز تئلدی قالان کاکلیمیزدن ائل بیرده دئسین: سنل سارانلی قاپدی قاچیرتدی، آغلاشدی بولودلاردا بوشاقسین سنلیمیزدن بیر مزرعه دیر (شهریار) ین عمرمو، نه حاصل، سنل، قویوموز بیر چؤپ ده قالا حاصیلیمیزدن

باياتی

عاشقام گوزوم اغلار گولمرم اوزوم اغلار دردیمی کیمه دئیم اغزیمدا سوزوم اغلار ***** گتندی الد نر جاوانلق اتمه بیزه یامانلق وصاله چا تانمادوخ فرا قوننده دولانق ***** باقجادان گول قوتاردی قارا زلفیم اغاردی الله منیم سوگیمی گورسن کیم اپاردی ***** جوت گوزی واربادامی ایشید مر صصدامی ادام اونا باخاندا کباب انییرادامی ***** بای گنچیب پایز اولدی گنجه قوشی ننج اولدی بلبل گوله نه دئیب گولرون گولی سولدی

تور کجه مثل لر

قورخموش آداما قویون باشی جوت گورونر(گوز گوردوغوندان قورخار،ایلان چالمش آلا چاتی دان قورخار). مار گزیده از ریسمان سیاه و سفید میترسد. ***** قورد آرتسا،باختل دا آرتار(باختل آرتماز). اگر گرگ پیشرفت کند، بخیل هم پیشرفت میکند (بخیل پیشرفت نمیکند). ***** قورد بالاسی، قورد اولار(قورد انی بی (بالاسی) یتنه قورد اولور). عاقبت گرگ زاده گرگ شود گرچه با آدمی بزرگ شود. ***** قوردان قور تولدوغ، غول بیابانه توش گلدیگ. از شر گرگ خلاص شدیم، گرفتار غول بیابونی شدیم (از چاله به چاه افتادیم). ***** قورد دومالغنی سئوه ر. گرگ از پراکندگی، بلشویی و مه آلودی خوشش می آید تا از فرصت بوجود آمده بتواند به اهداف پلیدش دست یابد. ***** قوردون سلامی طمع سیز اولماز. سلام گرگ بی طمع نیست. ***** قورو قورو قوربائتن اولوم. تعارف کم کن و بر مبلغ افزای. ***** قوناغ انو بیه سی نین دوه سی دیر. مهمان شتر صاحبخانه است. *****